

Силабус курсу

Історія археологічних досліджень

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»

Дні занять:
Консультації:

Рік навчання: 1 , Семестр: 2

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.і.н., доц. **Брославський Володимир Любомирович**

Контактна інформація

broslavskiy@tntpu.edu.ua, +380679258737

Опис дисципліни

Навчальний курс передбачає ознайомлення студентів із зародженням та становленням археології. Продемонстровано як мода на колекціонування антикваріату призвела до перших археологічних розкопок та зародження археології. В окремих темах розглянуто історію найвидатніших археологічних відкриттів та шлях до них дослідників.

Курс орієнтований на такі завдання: розширити знання студентів про археологію, показати її взаємозв'язок з іншими науками та важливість цілеспрямованості дослідників для здійснення видатних археологічних відкриттів.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
14/16			
2/0	1. Вступ. Витоки археології	Знати передумови зародження археології та основні археологічні поняття.	Питання, практичні завдання
1/2	2. Антикварний період в розвитку археології. Наукові дослідження І.Вінкельмана.	Розуміти причини захоплення античністю та збирання старожитностей (скульптур, рукописів, монет, посуду, прикрас та ін.).	Питання, практичні завдання
1/2	3. Формування сучасної археологічної науки. Система трьох віків.	Знати видатних археологів та їх вклад у формування сучасної археології.	Питання, практичні завдання
2/2	4. Археологія античного світу.	Розуміти тенденції розвитку класичної археології. Знати основні археологічні відкриття пам'яток античності: Помпеї, Троя, Мікени, Кінносський палац на Криті та ін.	Питання, практичні завдання

2/2	4. Археологічні дослідження в Європі.	Знати основні археологічні пам'ятки Європи та історію їх досліджень.	Питання, практичні завдання
1/2	5. Археологія Єгипту та Близького Сходу.	Розуміти значення археологічних відкриттів у Єгипті та на Близькому Сході для дослідження історії регіону. Знати історію розкопок у гробниці Тутанхамона та пам'яток Месопотамії.	Питання, практичні завдання
1/2	6. Археологічні пам'ятки Індії та Китаю.	Вміти визначати основні типи споруд доарійських цивілізацій долини Інду. Пояснювати значення теракотової армії для розуміння історії давнього Китаю.	Питання, практичні завдання
2/2	8. Археологія Месоамерики.	Вміти аналізувати причини та передумови зародження цивілізацій Месоамерики. Знати основні археологічні пам'ятки Месоамерики.	Питання, практичні завдання
2/2	9. Історія археологічних відкриттів на теренах України.	Знати історію археологічних досліджень на теренах України. Вміти виокремлювати археологічні знахідки на території України за їх приналежністю археологічним періодам та культурам	Питання, практичні завдання

Формування програмних компетентностей

<p>ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p>
<p>ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.</p> <p>ФК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p>ФК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p>

ФК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.

ФК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

ФК 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.

ФК 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.

Літературні джерела

1. Амальрик А.С. Монгайт А.Л. В поисках исчезнувших цивилизаций. – М., 1966. – 280 с.
2. Археологія доби українського козацтва XVI–XVIII ст. : навчальний посібник / Д. Я. Телегін, І. С. Винокур, О. М. Титова, І. К. Свешніков ; ред. Л. М. Мельник. – К. : [ІЗМН], 1997. – 336 с.
3. Археологія Тернопільщини / Ін-т археології НАН України ; гол. ред. Д. Н. Козак. – Тернопіль : Джура, 2003. – 276 с. – (Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє).
4. Брей У., Трамп Д. Археологический словарь. – М.: Прогресс, 1990. — 368 с: ил.
5. Винокур, І. С. Археологія України : підручник для студ. іст. спец. вищ. навч. закл. / І. С. Винокур, Д. Я. Телегін ; наук. ред. С. В. Трубочанінов. – Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2004. – 480 с.
6. Генинг В.Ф., Левченко В.Н. Археология древностей – период зарождения науки. – Киев. АН Украины. Институт археологии, 1992. — 67 с.
7. Зеленко С.М. Подводная археология Крыма. – К., 2008.
8. Керам К. Боги, гробницы, ученые. – М., 1986.
9. Клейн Л.С. История археологической мысли (в 2-х томах). – СПб., 2011.
10. Клейн Л.С. Феномен советской археологии. – СПб., 1993.
11. Коваль, І. Церковна археологія / І. Коваль. – Івано-Франківськ : Нова Зоря, 1998. – 168с.
12. Колеснікова В.А. Вікентій (Чеслав) Хвойка. Сторінки наукової біографії. – К., 2007.
13. Король, Д. О. Легенди та археологія: поховальні традиції Північної Європи / Д. О. Король // Наукові записки Національного університету "Києво-Могилянська Академія". Теорія та історія культури. – 2005. – Т. 40. – С. 55-60.
14. Лебедев Г.С. История отечественной археологии. 1700-1917. – СПб., 1992.
15. Монгайт А.Л. Археология Западной Европы. Каменный век. – М., 1973.
16. Скакальська, І. Б. Археологія : навчально-методичний посібник / І. Б. Скакальська. – Київ : ЦУЛ, 2018. – 136 с.
17. Словник-довідник з археології (ред. Н.О. Гаврилук). – К., 1996.
18. Формозов А.А. Страницы русской археологии. – М., 1986.
19. Чмихов, М. О. Археологія та стародавня історія України : курс лекцій : навчальний посібник для істор. спец. ун-тів та пед. ін-тів / М. О. Чмихов, Н. М. Кравченко, І. Т. Черняков. – Київ : Либідь, 1992. – 376 с.
20. Шовкопляс І.Г. Основи археології. – 2-ге вид., К., 1972.
21. Юренко С.П. Археологічні з'їзди в Україні. – К., 2004.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність

плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-10 – усне опитування, тести, практичні завдання	80
Підсумковий	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом